

Portekiz'de çalışmalarını sürdüren Leylâ Gediz'le son sergisini ve yaratım sürecini konuştuk

Yaşamın sanatsal izdüşümü

Gündelik yaşam, sanatsal bir bakışla aydınlandığında izleyiciye çok farklı bakış açıları sunabilir. Leylâ Gediz'in sanatında bu bakışın çarpıcılığını çok sade araçlarla hissediyoruz. Nesnelere onun bakışı altında bazen ileriye doğru bir yol gösterici bazen de anlara dair bir iz sürücü olarak ışıldar.

Kompozisyonlar düzenin eleştirisi olarak belli belirsiz bir dağınıklıkta sergilenir ve kendimizi, içtenlikle sahteyi ayırt edebileceğimiz tanıdık sahnelerin içinde buluruz. Bu, güven hissini çağrıştırması kadar tetikleyicidir de.

Sunduğu sınırsız olanakların yanı sıra zaman zaman insanın çaresiz hissetmesine neden olan teknolojik dönüşüm çağında bir sanatçı olarak var olmanın hissi ve bu yolculuğa dair merak ettiğim bazı detaylar üzerine Leylâ Gediz ile sohbet gerçekleştirdik.

Dijitalin kuşatması...

■ 21. yüzyıl teknoloji çağında bir sanatçı olarak var olmanın hissini nasıl tanımlarsınız? İç dünyanızla dışarıdaki "gerçek" yaşam arasındaki dengeyi nasıl kuruyorsunuz?

Bir cümle ile tanımlayamam. Dışarıdaki yaşamın daha gerçek olduğu varsayımı tartışılabilir. Teknoloji çağı deyince aklıma AI (yapay zeka) ve bu alandaki gelişmeler geliyor... Çok takip etmiyorum ama eşim meraklı ve evde daima bahsi geçiyor. NFT'ler etrafında örülen yeni dil mevcut. Bir ara "minting" kelimesi her yerde gözümüne ilişiyordu. Yine bu hafta Lizbon'da açılan bir grup sergisinde VR gözlüğünü takarak nefis bir "öteki" mekân kurgusu deneyimledim: Bir kanyonda tek başımaydım ve etrafım egzotik bitkilerle çevriliydi. Uzakta bir köprü vardı; belki tehlike vardı ama bulunduğum yer güvenliydi.

Gözlüğü çıkarınca tanımadığım insanlarla eş zamanlı sergi geziyordum.

Takip ettiğim sanatçıların çoğu yeni medyaların görme, dokunma, hissetme gibi temel duyularımız üzerindeki belirleyici rollerini konu edinen resimler, filmler, yerleştirmeler yapıyor. Ben de dijital dünyanın karşı konulmaz kuşatması altındayım.

Özellikle eskizlerimi bilgisayarda çalıştığım için aldığım ekran görüntüleri bile resimlerime temel oluşturabiliyor. Basit teknolojilerle çalışıyorum: dizüstü bilgisayar ve photoshop kullanıyorum. Bundan sonrası analog: boya, boya ve bir kat daha boya. Kompozisyonlarım çoğunlukla sadedir ama bazen üst üste veya iç içe geçen farklı katmanlar, çok-parçalı, karmaşık kolajlar resmetmek daha uygun geliyor. Kendi gözlemlerimi, öz deneyimlerimi paylaşma açmak için "dışarıdaki yaşam" dediğinizi ortak havuzdan faydalanıyorum:

Fotoğraf: Muhsin Akgün

Leylâ Gediz

Herkese tanıdık gelecek bir dil kullanıyorum ve herkesin çevresinde yer alan nesnelere yola çıkıyorum. Resimlerin nihai anlamı muğlak ve yoruma açık kalabilir, önemli olan merak uyandırmaları. Merak, iletişimim ilk adımı.

'Eşyaya kıyasla kırılmanız' dair görüşünüzü merak ediyorum. Nesnenin acımasız kayıtsızlığı sizi nasıl etkiliyor?

Evet, nesnelere kalan eşyayı aklımdan geçiriyorum. Ama ben eşyanın bu dokuz canlılığım kısıyor olsam gerek. Eşyaya kıyasla çok kırılmanız. Acımasızlıktan kastım bu. Çocuklar oyuncaklarının bir ruhu olduğuna inanır,

ama büyüdüklerinde bu inançtan vazgeçerler. Ben vazgeçmeyenlerdenim. Sanatımın bir gücü varsa, o gücün animizim temelli olduğuna eminim.

Kedi metaforu...

■ 18 Mayıs - 17 Haziran tarihlerinde Londra'da açılışı olan son serginiz "Missing Cat" bana İstanbul ve Lizbon sokaklarıyla ilgili bir bağlantı kurdu mu?

Missing Cat'deki kayıp kedi hikâyesini elbette İstanbul kedileriyle ilişkilendirdim, ama bunu şunun için yaptım: Kedilerden bahsetmek için değil. Kedi bir metafor burada. Ortadan kaybolan kedilere atıfta bulunurken sürünen kopan ve İstanbul'u bir sebeple terk eden kişilerden söz ediyorum. Farklı coğrafyalara yayılan Türkler, artık Türkiye'den çok Türk Diasporası'na aittir. Benim de son beş yılda gerçekleştirdiğim çalışmalarım tümünün temelinde diasporik varoluşun izlerini sürebilir, artı ve eksileriyle bu yeni kimliği tartışımı ve içine yerleşmeye çalıştığımı gözlemleyebilirsiniz.